

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Dnešní podoba radnice pochází z třicátých let 19. století, kdy byla budova obnovena po sérii ničivých požárů, ale například dominantní věž je minimálně z roku 1633, kdy městská rada řešila opravu hodin.

Výraznou dominantou je i bývalý okresní dům s polokruhovým půdorysem. Dům z roku 1928 měl původně jen přízemí a první patro. Další dvě podlaží přistavěli dělníci v padesátých letech, kdy zde sídlil okresní národní výbor. Moc dlouho tady ovšem nepobyl – v roce 1960 byl zrušen.

Další významnou historickou stavbou Nového Strašecí je kostel Narození Panny Marie, původně postavený v gotickém slohu. Přesností ho zmiňují už v polovině 14. století. V dalších staletích prošel objekt několika přestavbami, dnešní podoba pochází z počátku 19. století. Dodnes slouží kostel svému účelu.

Záhadný nápis v kostele

Celý kraj Novostrašecka jako by církevním stavbám vyloženě přál. U jedné jsme se už zastavili v Řevničově. Svůj svatostánek má ovšem takřka každá ves, a to žádné druhé kategorie. Většinou jde o historicky cenné stavby a atraktivní mohou být i pro nevěřící turisty.

Třeba takový kostel svatého Mikuláše v obci Třtice, který tamní radnice označuje za „nejzajímavější stavbu ve vsi“. Stavba skrývá i jednu nevyřešenou záhadu. Na východní straně kostela za kněžištěm je kámen, který nese záhadný, dosud nerozluštěný nápis. Kdo ví, třeba se podaří ho rozluštit právě vám...

Zajímavostí kostela svatého Martina ve Mšeckých Žehrovicích, který byl postaven v roce 1774 z peněz tamní radnice i místních občanů, je absence zvonu. Za války byla totiž cenná surovina zabavena, aby posloužila k výrobě vojenského materiálu. Po roce 1989 se sice „znárodněný“ kostel vrátil obci, ale – bez zvonu.

Záhadný nápis na zdi kostela svatého Mikuláše ve Třticích

Masarykova posmrtná maska

Když jsme začali procházku Novostrašecka připomenutím, že tento kraj odjakživa lákal významné osobnosti, nemůžeme samozřejmě zapomenout na prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, který si vybral zámek v Lánech kousek od Nového Strašecí za své letní sídlo.

Nejstarší zmínka o Lánech pochází z roku 1392, kdy tady stávala tvrz. Ke konci 16. století koupil obec Rudolf II. a nechal na místě tvrze postavit jednoduchý lovecký zámek. V průběhu dalších desetiletí a staletí měnil zámek majitele i svou podobu. Narůstal do výšky i do šířky, až se proměnil v zámek. V roce 1921 koupil lánský zámek československý stát pro reprezentační účely hlavy státu. Masaryk si Lány velmi oblíbil, pokládal je za svůj domov. Po své smrti byl pochován na místním hřbitově.

V roce 1990 byla v Lánech poprvé zpřístupněna výstava věnovaná památce TGM. Byla amatérská, vystavovalo se všechno, co se dalo. O několik let později vznikla myšlenka vybudovat v Lánech Masarykovo muzeum. Přes různé těžkosti včetně nedostatku peněz se podařilo muzeum dokončit a před pěti lety otevřít. Mezi nejvýznamnější sbírky patří posmrtná maska Masarykova i jeho ženy Charlotty.

V Lánech najdete i pamětní síň Masarykovy dcery Alice, která v roce 1919 založila Československý červený kříž a dvacet let byla jeho předsedkyní. Pamětní síň připomíná například to, že Alice Masaryková postavila v lánské ulici Za Školou, kde zřídila pobočku Červeného kříže jako vzorný sociální dům – poradnu pro matky s dětmi.

K zámku patří i rozsáhlý park, který byl založen okolo roku 1770. Park se podobně jako zámek postupně rozšiřoval a upravoval. Poslední výrazné změny zámku i parku provedl za první republiky slovinský architekt Josip Plečnik.

Muzeum závodních a historických automobilů v Lánech

Formule Tomáše Engeho

V Lánech ale objevíte také výstavu, která jako by se sem ani nehodila – Muzeum sportovních vozů. Otevřeno bylo také poměrně nedávno, v roce 1997. Expozice nabízí okolo sta exponátů, přičemž všechna vozidla jsou provozuschopná.

Sbírku tvoří závodní a sportovní auta od počátku minulého století, mezi nejstarší patří Ford „T“, který byl vyroben v roce 1914. Jsou zde vystaveny i modernější okruhové a soutěžní speciály. Mezi největší lákadla patří například formule, s nimiž jezdil Tomáš Enge například ve stáji Prost nebo Jordan. V muzeu je i několik simulátorů, kde si zájemce může na vlastní kůži zkusit řízení závodního automobilu. ■

PETRA ŠUSTOVÁ
Foto: Petra Šustová

Hrob TGM a jeho rodiny na lánském hřbitově